

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

den offentlige Examen

i den videnskabelige Realskole i Marhns

den 24—29de Juli 1850.

Sietens
Pædagogiske Studiesamling
København V.

Indhydelsesskrift

til

den offentlige Examen

i den videnskabelige Realskole i Aarhus

den 24—29de Juli 1850,

indeholdende

Efterretninger om Skolen

for Året 1849 og 1850,

af

K. C. Nielsen,
Skolens Rector.

Aarhus.

Trykt i Stiftsbogtrykkeriet.

A. Fører forfatning.

a) Klasseinddeling, Fag- og Timefordeling.

Paa Grund af Forholdene maatte jeg under 13de Mai f. A. indgaae til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet med nedenstaende, Klasseinddelingen vedkommende, underdanige Forslag:

„I Anledning af at Omstændighederne synes for Tiden at gjøre en Indskrænkning med Hensyn til den videnskabelige Realskole nødvendig, skal jeg tillade mig at fremkomme med følgende underdanige Forslag:

1) Realskolens nuværende 1ste og 2den Klasse gaae som saadan ind, og Skolen faaer 6 (Real-) Klasser, saa at den nuværende 3die Klasse bliver 1ste, 4de bliver 2den o. s. fr. til 6te, som bliver øverste Klasse.

2) Istedetfor disse to bortfalde Klasser oprettes en **Forberedelseskasse** med to Partier, i hvilken deels nuværende første Klasses Disciple saae Plads, og deels de Individuer optages, der ere blevne indmeldte til Skolens hidtilværende 1ste og 2den Klasse. — — — Denne Forberedelseskasse vil, hvis det skulle findes betimeligt, kunne bortfalde om to Aar."

Herpaa erholdtes fra Ministeriet følgende Meddelelse under 23de Juni s. A., der imidlertid, paa Grund af den sjældelige Occupation, først langt senere kom til min Kundskab:

„I Anledning af Hr. Rectorens i Skrivelse af 13de f. M. indgivne Forslag til en Indstrænkning af Klassetalet i den videnskabelige Realsskole i Aarhus, meldes her ved tjenstligen, at Ministeriet med Hr. Rectoren er enigt i at ansee det efter Omstændighederne rigtigt at lade Skolens tvende nederste Klasser, nemlig den 1ste og 2den Klasse, gaae ind, medens man derimod — da Benyttelsen af disse to Klasser i den senere Tid har været saa ringe og, saa vidt vides, kun fra Aarhus, og paa den anden Side Undervisningen i Byens højere Borger-skole er bragt paa det Standpunkt, at Disciplene fra den i deres 10de Aar maae antages at kunne overgaae umiddelbart til Realssolen, esterat dennes tvende nederste Klasser ere inddragne — ikke har funnet sjønne Nødvendigheden af eller finde tilstrækkelig Anledning til at oprette den af Dem istedetfor de bortfalde Klasser foreslaede Forberedelseskasse.

Forinden imidlertid i saa Henseende endelig Bestem-

melse tages, maa Ministeriet onspe sig af Hr. Rectoren meddeelt nærmere Oplysning om, hvor mange Disciple, deels indenbyes og deels udenbyes, der for Øjeblikket ere og i de sidste fem Aar have været i Realstolens tvende nederste Klasser, samt i Forbindelse hermed Deres yderligere Ytringer om Sagen i det Hele."

Efterkomende dette Paalæg indsendte jeg, under 31te Juli f. A., nedenanførte underdanige Skrivelse:

„I Skrivelse af 23de f. M., hvilken imidlertid, paa Grund af Narhuus's Besættelse af fjendtlige Troppe, ikke er kommen mig tilhænede førend sidstafsigte Onsdag, til meldte Ministeriet mig, at Det er enigt med mig i den Deel af mit underdanig Forslag af 13de Mai sidstleden, der gaaer ud paa at lade Realstolens tvende nederste Klasser bortfalde, hvorimod man ikke finder tilstrækkelig Anledning til at oprette den af mig — som Betingelse for Forslagets første Deel — for Øjeblikket nødvendig anse Forberedelsesklassen, samt at man forinden endelig Bestemmelse tages, onspe nærmere Oplysning om, 1) hvormange Disciple deels indenbyes og deels udenbyes der for Øjeblikket ere og i de sidste fem Aar have været i Realstolens tvende nederste Klasser, samt i Forbindelse hermed 2) yderligere Ytringer om Sagen i det Hele.

I følge denne Opsordring skal jeg altsaa tillade mig underdanigst at bemærke:

ad 1. For Øjeblikket o: ved Skoleaarets Ende, er der 15 Disciple i Realstolens 2 nederste Klasser, og af disse ere 6 indenbyes, medens 9 ere udenbyes. Fremdeles har der i de omspurgte Klasser

i Skoleaaret 1843—44	været 13 D., af hvilke 10 indb. og 3 udb.,
i — 1844—45	— 11 D., — 8 — 3 —
i — 1845—46	— 16 D., — 10 — 6 —
i — 1846—47	— 21 D., — 13 — 8 —
i — 1847—48	— 19 D., — 10 — 9 —

I Alt . . 80 D., af hvilke 51 indb. og 29 udb.

Af denne Opgivelse sees, at Antallet af de fra Landet tilsendte Disciple er i bestandigt Stigende for disse Klasser, der dog ses af Elever, der ere i saa ung en Alder, at Forældrene nødig sætte dem i Huset hos Fremmede.

ad 2. Hvad det nu angaaer strax at hørtesjære Skolens twende nederste Klasser uden Videre : uden at oprette den af mig foreslaede Forberedelseskasse for mindst eet eller to Aar; da maa det være mig tilladt at henlede Ministeriets Opmærksomhed paa — hvad jeg ogsaa har antydet i underdanig Skrivelse af 13de Mai sub Nr. 2 — at Skolen har en 1ste Klasse, hvis Elever i Forening med Oversidderne fra 2den Klasse ville komme til at udgøre — efter den hidtil gældende Ordning — Skolens 2den Klasse for Skoleaaret 18 $\frac{4}{5}$, og — efter mit Forslag — Forberedelsesklassen, og at denne Klasse allerede nu, da ingen Indmeldte endnu ere optagne, tæller 7 Disciple, der med fuld Ret ere Skolens Disciple og kunne gjøre lovligt Krav paa fremdeles at vedblive at være Disciple i den Skole, til hvilken de have betalt Afgang, og hvis Love de ikke have frænket, saa at det formeentlig vilde være saare vilkaarligt handlet, at vise dem bort fra Skolen med den Trost: „I kunne gaae hen i Borger-skolen og komme igjen om et Aar!“

Ogsaa med Hensyn til de Forældre, især de udenbyes — og det maa ingenlunde tabes af Syne, at den videnskabelige Realskole ifølge sin oprindelige Bestemmelse

er for hele Jylland, navnlig for „Landejendomsbesiddere osv.) og ikke for Aarhuus alene — ogsaa med Hensyn til de Forældre, som nu ville have deres Børn optagne i Skolen efter dennes ved Anordning bestemte hidtilværende Beskaffenhed, bør formeentlig en Forandring ikke pludselig indtræde.

Begge disse Hensyn har jeg taget, da jeg i meerbe-meldte Forslag raadede at oprette en Forberedelseskasse med to Partier, til hvis eventuelle ældste Parti det nye Skole-aars 2den Klasse bliver at hensøre, medens de yngre Disciple, som muligen kunne forlanges optagne, komme til at danne andet Parti, saa at den hele Forberedelseskasse kunde — hvis det da maatte findes hensigtsmæssigt — gaae ind ved Slutningen af Skoleaaret 18 $\frac{4}{5}$ år, dersom Ingen kom paa nederste Parti iaar, eller i modsat Fald 18 $\frac{5}{6}$ år.

I følge Dvenstaaende bliver det min Pligt, paa det Bestemteste at inhærere mit Forslag om en Forberedelseskasses midlertidige Oprettelse, hvis Realskolens 1ste og 2den Klasse skulle bortfalde.

Fremdeles maa jeg tillade mig at bemærke, at Forældre fra Landet, efter min Menning, næppe ville findes tilbøjelige til at sende deres Børn til Aarhuus for at sætte dem i den højere Borgerskole."

Under 14de August næstfølgende meddelethes Sagens Afgjørelse mig i nedenastrykte Ministerstrivelse:

„Dets Ministeriet fremdeles, overeensstemmede med hvad i Dets Skrivelse af 23de Juni sidstleden er yttret, maa ansee det rigtigt, at lade de twende nederste Klasser i Aarhuus Realskole, nemlig 1ste og 2den Klasse, bortfalde uden i disses Sted at oprette nogen Forberedelseskasse, vil Ministeriet imidlertid i Betragtning af hvad af Hr.

Rectoren i Skrivelse af 31te f. M. er oplyst og andraget ikke nægte sit Samtykke til, at begge hine Klasser endnu bibringes deels for de Disciple, der i Djeblifiket ere i 2den Klasse, deels for dem, der allerede nu ere anmeldte til Optagelse i dem, saaledes at Skolens første Klasse bortsættes, ved Udgangen af Skoleaaret 18 $\frac{4}{5}$ ø, og den 2den Klasse ved Udgangen af Skoleaaret 18 $\frac{5}{6}$ ø, hvorved bemærkes, at endnu ved Begyndelsen af Skoleaaret 18 $\frac{5}{6}$ ø ville Disciple kunne anmeldes til Optagelse i den nuværende 2den Klasse, som da for dette ene Skoleaar vil blive Skolens 1ste.

Jovrigt haves Intet imod, at Underviisningen i Skoleaaret 18 $\frac{4}{5}$ ø gives samlet for begge Klasser, medens derimod ikke findes Anledning til at forandre Benævnelsen af de forenede Klasser til Forberedelsesklassen *)."

I Overensstemmelse med den i sidstnævnte Skrivelse paabudne Foranstaltning har Skolen altsaa i indeværende Skoleaar endnu (nominelt) haft 1ste og 2den Klasse, men da Underviisningen skulde gives samlet for begge Klasser, er det hele samlede Timeantal mindre end i de foregaaende Aar. Efterfølgende Tabel angiver den approberede Fag- og Timefordeling.

*) Anvendelsen af det her i Skolen nye Navn „Forberedelsesklassen“ vilde ved Benævnelsen selv antyde, at noget Nyt var indført; hvorimod den fortsatte Brug af Navnene 1ste og 2den Klasse ikke antyder Sligt. De øvrige Klassers Navne vilde paa hin Maade strax faaet den nye, bestemte Betydning, hvorimod den sidste Benævnelse vil til næste Aar medføre Forvirring. Zo, ja flere Partier, forekomme ofte i en „Forberedelseskasse“; men at Underviisningen for 1ste og 2den Klasse skulde gives samlet, vilde jeg ikke have foreslaat.

Udg. Ann.

Fagene.	Klasse.								Sum.
	VIII	VII	VI	V	IV	III	II & I		
	X.	Timer.							
Dansk	3½	4	4	4	4	6	7		32½
Tysk.	3½	4	4	4	4	5	4		28½
Fransk	4	4	3	4	4	5	—		24
Engelsk.	2	2	2	2	2	—	—		10
Religion	2	2	2	2	2	2	2		14
Historie.	2	3	2	3	2	2	2		16
Geographi	2	1	2	1	2	2	2		12
Matematik og geom. Tegning. . .	5	5	6	6	2	—	—		24
Regning (a)	1	1	1	2	4	4	5		17
Physik	3	3	2	—	—	—	—		8
Chemi	2	—	—	—	—	—	—		2
Naturhistorie. . . .	2	2	2	2	2	2	3		15
Skrivning (b) . . .	—	1	2	2	4	4	4		16
Tegning (c)	2	2	2	2	2	2	3		11
Sang (d)	2	2	2	2	2	2	2		5(4)
Gymnastik (e) . .	2	2	2	2	2	2	2		6
Summa (f)	38	38	38	38	38	38	36	241 (240)	

- a) VIII og VII Klasse have Regnetime sammen.
 b) VII Klasse har sin Skrivetime sammen med VI Klasse.
 c) VIII, VII og VI Klasse nyde fælles Underviisning i Tegning.
 d) I Sang ere Disciplene deelte i tre Partier, idet VIII—V Klasse høre til 1ste Parti, IV og III Klasse til 2det, og II og I Klasse til 3die Parti. Hver Discipel faaer to Sangtimer, een til fælles Sang for alle tre Stemmer og een sammen med sit Parti. De ved Skoleaarets Begyndelse optagne Disciple, som ikke tidligere have modtaget nogen Underviisning i Sang, blive

i omrent et halvt Åar førstilt gjorte bekjedte med de første Grunde i en Extratime (den 5te).

c) Ved Gymnastikundervisningen udgjøre Disciplene ligeledes tre Partier, af hvilke det ene omfatter VIII—V Klaæse, det andet IV og III Klaæse og nederste Parti II og I Klaæse.

d) Da den ene af VIII Klaæses tvende Disciple forlod Skolen allerede i October Maaned, blev der — ved at en Time fordeles paa to Fag (i. Ex. paa Arithmetik eller Geometri og Chemi, paa Dansk og Engelsk, Geographi og Engelsk) — truffet et saadant Arrangement, at den tilbageblevne kun fil 32 Timers Undervisning om Ugen.

**

*

I Skoleaaret 1859 har Skolen altsaa endnu 2den Klaæse, men ikke fremdeles.

b) De Venska,

som i indeværende Skoleaar ere gjennemgaaede, ere følgende:

VIII Klaæse.

Dansk.

Den danske Litteraturhistorie er efter Thortsens Haandbog gjennemgaaet indtil Holbergs Død; over den følgende Tid er kortere Oversigt meddeelt under Afbenyttelse af Flors Haandbog. Passende Monstertykker af de vigtigste Forfattere ere opførte.

Grundtrækkene af den nordiske Mythologi ere meddeelte efter Grundtvigs og Winthers Haandbøger.

Hver Uge er leveret en Afhandling over Emner af forskellig Art.

Engelsk.

Af Schillers Wallenstein er læst: Wallensteins Lager og die Picolomini; af J. Engels: Hr. Lorenz Stark, de første 12 Kapitler.

Til Øvelse i at oversætte mundtlig fra Dansk paa Tydst
er gjennemgaaet af Flors danske Læsebog (3de Oplag)
S. 373—389 og 362—366.

Grammatikens Formlære repeteret efter Rungs Vejnings-
former; Ordsøjningsslærer gjennemgaaet mundtlig og
indøvet under Læsningen.

Stiiløvelser (1 Gang om Ugen) efter Lorenzen fra S. 61.
Af og til Øvelse i at oversætte skriftlig ex tempore.

Franſk.

Af Borrings Etudes littéraires er læst fra 217 (partie
épistolaire) til Enden af Bogen. Af Album poétique
ere enkelte af Digtene gjennemgaaede.

Af Borrings franſke Stiiløvelser er gjennemgaaet om Prä-
positionerne og Nægtelserne (10 Nr.)

Af samme Bogs forte Fortællinger ere de 20 første læste.

Af Borrings Grammaire française er af Syntaxen læst fra
de l'emploi du Subjonetif til de l'emploi des temps.

Af Colomba af Prosper Mérimée er læst fra Side 80
til Enden (S. 153).

Af de fortære Fortællinger af Mérimée er læst La Venus
d'Ille og Mattéo Falcone.

En Stiil er freven hver Uge.

Engelfſk.

Af Japhet in search of a father er læst fra S. 162 til
Enden af Bogen.

Det Vigtigste af den engelske Syntax er gjennemgaaet efter
Wagener's engelske Grammatif.

En Stiil er i Reglen freven hver Uge.

Religion.

Af Pauli Brev til Rømerne ere de 11 første Kapitler gjen-
nemgaaede og de vigtigste Steder lært udenad.

Helse Herslebs større Bibelhistorie er læst, og Balles Lærebog er repeteret.

Historie.

Efter Bohrs Lærebog er læst Middelalderens sidste Periode og den nyere Historie; desuden det Øvrige af Middelalderens Historie repeteret.

Geographie.

Af Velshovs Lærebog er læst fra Østerrig til Enden.

Mathematik.

Det Vigtigste af Ramus's Plantrigonometri er læst.

Fallesens Arithmetik og Mundts Planimetri ere repeterede og det Meeste af hvad der tidligere var oversprunget er læst.

I Almindelighed er en skriftlig Opgave leveret hver Uge.

Regning.

Efter Ursins Regnebog er gjennemgaaet fra Øvelsesexempler til Selskabsregning.

Naturhistorie.

Af Braunsens og Dreiers fortsattet Lærebog i Zoologi og Botanik er læst forfra til S. 82 (Indledningen, Patte-dyrene, Fuglene og Krybbyrene) og fra S. 138 til 147 (o: Straaledyrene).

Physik.

Af Silfverbergs „Chemisk Physik“: Læren om Electromagnetisme og Thermolectriciteten, samt hele Silfverbergs „mechaniske Physik“.

Chemi.

Af Wöhlers Chemi er læst Pag. 1—90.

VII Klasse.

Dansk.

Den danske Literaturhistorie er gjennemgaaet indtil Holbergs

Død. Udvalgte Stykker ere oplæste af de mørkligste
Forfattere indtil Dohlenschläger.

Hver Uge er leveret en Stil, i Almindelighed over historiske
Emner.

Fyldsf.

Af Fürs og Rungs *deutsches Lesebuch* er læst: S. 40—47,
188—199, 270—280, 310—339.

Til Øvelse i at oversætte mundtlig fra Danskt paa Tysk
er, foruden det sidste Afsnit af Fürs og Rungs Materi-
alier, gjennemgaaet Funch, Røgind og Warburgs
danske Læsebog S. 90—106.

Af Gramatiken er Formlæren repeteret efter Rungs Boj-
ningsformer; Ordføjningslæren er, forsaavidt Tiden
har tilladt det, gjennemgaaet og indøvet under Læsnin-
gen og navnlig ved Gjennemgangen af Stilene.

Stiløvelser (1 Gang om Ugen) efter Lorenzen fra S. 41.

Bed given Lejlighed Øvelse i at oversætte ex tempore.

Unm. Af Klassens 4 Disciple have de 3 formedelst Konfirmation-
sbunderviisningen i mere end den halve Deel af Året
fun havt to ugentlige Timer, af hvilke den ene fornem-
melig er blevet anvendt til at gjennemgaae Stilene. De
to andre Timer ere i samme Tid, for den 4de Discipels
Bedkommende, blevne anvendte, deels til at skrive Stil,
deels til at læse nogle Kapitler af Engels: Hr. Lorenz
Stark.

Franſk.

Af Borrings Etudes littéraires er læst fra Begyndelsen af
Bogen til S. 167.

Af Borrings franſſe Stiløvelser ere de lige Nr. fra 28
til 62 læste og mundtligent oversatte fra Danskt til
Franſk.

Af Borrings Grammaire française af Syntaren til „du
verbe“.

En Stil er freven hver Uge.

Engelsk.

Af Japhet in search of a father er læst fra Begyndelsen af Bogen til Side 190.

En Stiil er skrevet hver Uge efter Anders progressive Øvelser.

Religion.

Af Balles Lærebog er sjette Kapitel læst og tilligemed alle de øvrige Kapitler repeteret.

Af Herslebs Bibelhistorie er læst fra Jesu Bjergprædiken (dog er denne, tilligemed Jesu Taler i Johannes Evang. 14de, 15de og 16de Kap., læst efter N. T. I.) til Udsigten over det nye Testamentes Skrifter.

Historie.

Efter Bohrs Lærebog er læst Middelalderens Historie og den nyere indtil Afsnittet: Det enevældige Monarchie paa sit Højdepunkt (S. 121).

Geographie.

Af Belschows Lærebog er læst fra Spanien til de indiske Øer.

Mathematik.

Af Mundts Planimetri er læst den praktiske Deel og den theoretiske Deel repeteret. Den praktiske Deel er for endel indøvet ved geometrisk Tegning.

Af Fallesen's Arithmetik er læst Pag. 135—46 og fra Pag. 168 til Enden. Det forhen Læste er repeteret.

I Almindelighed er en skriftlig Opgave besvaret hver Uge.

Regning.

Efter Ursins Regnebog er gjennemgaaet: fra omvendt Reguladetri til Procentregning.

Naturhistorie.

Af Bramsens og Dreiers fortfattet Lærebog i Zoologi og Botanik er læst forsra til S. 43 (o: Indledningen og Dattedyrene) og fra S. 148—164 (o: den almindelige Indledning til Planteriget).

Physik.

Efter Silfverbergs „Chemist Physik“: Læren om Electriciteten, Galvanismen, Electromagnetismen og Thermoelectriciteten, samt efter samme Forfatters „Mechanist Physik“: Indledningen og om faste Legemers Vægts.

VI Klasse.

Dansk.

Af Holsts prosaiske Læsebog ere følgende Stykker læste og gjennemgaaede: Vesterhavet, Den jydske Hede, Nordens ældste Beboere, Lokes Aßtom, Thor og Midgardsormen, Thor henter sin Hammer, Balders Død, Vikingetogenes Oprindelse, Regnar Lodbrog, Ludvig den 14de og hans Tid, Thomas Kingo, Ludvig Holberg, Christian den 2dens Charakteristik, Sukkerrørets Historie, Kaffetræets Historie, Alstertavlen, Grib det evige Liv, Dueller og Duellene, Gamle og nye Tider.

Af samme Læsebogs poetiske Deel ere følgende Digte læste og forklarede: De Christnes Haab, Flygtningen, Englenes Sang, Fædrelandet, Glæde over Danmark, Maar mit Øje er luft.

Hele Bojsens Sproglære er efter gjennemgaaet og repeteret. Hver Uge er leveret en Stiil af forskellig Art.

Nydk.

Af Jürs og Rungs deutsches Lesebuch er læst S. 10—13, 109—116, 131—159, 192—196, 270—277.

Af Jürs og Rungs Materialier er gjennemgaaet S. 80—103.

Af Grammatiken er Formlæren repeteret efter Rungs Bøjningsformer; af Ordføjningslæren ere alle vigtigere Afsnit mundtlig gjennemgaaede og indøvede ved Analyse.

Stiiløvelser (i Neglen to Gange om Ugen) deels efter det sidste Afsnit af Materialierne, deels førststilt opgivne.

Franſk.

Af Borring's franſke Værebog for Mellemklasser er læst fra Side 74 til 128.

Af Borring's franſke Stiiløvelser ere de ulige Nr. fra 23 til 41 læste.

Af franſk Grammatik af Borring er læst af Syntaxen om Adjectiver og Pronominer.

En Stiil efter Borring's Stiiløvelser og et Diktat ere strevne hver Uge.

Et bestemt Antal Gloser er læst til hver Dag.

Engelsk.

Af Sinnets engelske Værebog er læst fra Side 94 „the bag of gold“ til Enden af Bogen.

De uregelmæſſige Verber ere lærté.

Et bestemt Antal Gloser er læst til hver Dag.

Religion.

Af Valles Lærebog er læst 7de og 8de Kapitel, og desuden repeteret de 5 første Kapitler.

Af Herslebs større Bibelhistorie forfra til 3die Afdeling (P. 124: Udsigt over de hellige Skrifter i det gamle Testamente).

Historie.

Af Allens Lærebog er læst fra Enevoldsmagtens Indførelſe til Enden, og efter Bohr Middelalderens Historie.

Geographi.

Af Welschovs Lærebog er læst fra Tydkland til Asien.

Mathematik.

Af Mundts Planimetri er læst Pag. 50—114; repeteret Pag. 1—50.

Af Fallesens Arithmetik er læst Pag. 70 96, 101—120, 146—167, repeteret Pag. 1—70.

I Almindelighed er en skriftlig Opgave besvaret hver Uge.

Regning.

Efter Ursins Regnebog er gjennemgaaet Reguladetri i hele Tal og Brøk.

Naturhistorie.

Af Bramsens og Dreiers forfattet Lærebog i Zoologi og Botanik er læst fra S. 128—163 (o: Bloddyrene og en Deel af den almindelige Indledning til Planteriget.)

Physik.

Efter Silsverbergs „Chemist Physik“: Væren om Varmen, Magnetismen og Electriciteten.

V K l a s s e.

Dansk.

Af Holsis Lærebog ere følgende Stykker læste og gjennemgaaede: Himmelbjerget, Bolbjerg, Nordens ældste Beboere, Lokes Aftkom, Thor og Midgardsormen, Thor henter sin Hammer, Knud den Store, Hans Egede, De brasilianske Myrer, Kaffetræets Historie, Hjorterytteren, Før Baller, Maleren, Venstfab, Hjemvee.

Følgende Digte ere læste udenad og forklarede: Hedelærfen til Nattergalen, De Christnes Haab, Vaarpsalme, Ludvig Holberg, Aftled, Gjensyn.

Bojesens Sproglære er igjen læst og repeteret indtil Ordstillingen.

Ugentlig er leveret en Stiil af forskjellig Art.

Engelsk.

Af Fr. Rungs Lærebog for de lavere Klasser er læst S. 182—191, 197—209, 213—220; af Jürs og Rungs deutsches Lesebuch für die mittleren und nächstobersten Classen S. 109—116 og 131—159.

Af Jürs og Rungs Materialier er gjennemgaaet S. 35—46 og S. 80—98.

Af Grammatiken er Formlæren repeteret efter Rung's Bojsningsformer; af Ordsøjningslæren ere de vigtigere Afsnit gennemgaaede mundtlig og indøvede ved Analyse. Stiiløvelser (i Regelen 2 Gange om Ugen) for det meste efter Materialierne.

Franſk.

Af Borrings Manuel d'enfants er læst fra Side 107 til Enden af Bogen.

Af Borrings franſke Stiiløvelser er af første Afdeling af Bogen læst om de regelmæſſige Verber, de passive Verber, de pronominale Verber og de uregelmæſſige Verber. Af anden Afdeling af samme Bog er læst de 13 første ulige Numere.

De uregelmæſſige Verber ere læſte efter Grammatikken.

Et Diktat er skrevet hver Uge.

En Stiil er skreven hver Uge efter Borrings franſke Stiiløvelser.

Et bestemt Antal Gloser er læst til hver Time.

Engelsk.

Af Sinnetts engelske Lærebog er læst fra S. 94 til 176 (fra S. 123 til 134 er ikke læst).

Et engelsk Diktat er skrevet hver Uge.

Et bestemt Antal Gloser er læst til hveranden Time.

De uregelmæſſige Verber ere læſte til hveranden Time.

Religion.

Fjerde og femte Kapitel af Balles Lærebog (de tre første Kapitler ere tillige blevne repeterede).

Hele Balslevs Bibelhistorie, med Tilfojelse af endel Fortællinger af det nye Testamente. (Jesu Livelshistorie læst efter Psalmebogen).

Historie.

Efter Bohrs Lærebog er læst Middelalderens Historie og

af Allens Fædrelandshistorie forfra til den oldenborgske Stammes Tronbestigelse.

Geographie.

Af Belschovs Lærebog er læst den almindelige Udsigt over Europa, desuden Danmark, Norge og Sverrig, Russland, Preussen og Tyskland.

Mathematik.

Af Mundts Planimetri er læst Pag. 1—50.

Af Fallesens Arithmetik er læst Pag. 1—70.

Bogstavregningen er inddøvet både ved skriftlige Udarbeider hjemme og ved Øvelser paa Skolen.

Regning.

Reguladetri i hele Tal efter skrevne Opgaver.

Naturhistorie.

Af Bramsens og Dreiers forfattet Lærebog i Zoologi og Botanik er læst fra S. 93—128 (3: Leddyrene).

IV Klasse.

Dansk.

Af Molbechs danske Lærebog er til Øvelse i Oplæsning, Gjenfortællen og Forklaring læst forfra til Side 130.

Udenad er lært af Holsts Smaadigte til Udenadslæsning: Bon for Kongen, Dansk Nationalsang, Til Dannebrog, Vennen i Nød, Fjeldspringet, Ridder Kalv, Hr. Zinflar, Cort Adeler, Hroar og Helge.

Af Bojesens forfattede danske Sproglære er Alt læst indtil Ordstillingsslæren. Streng methodisk Analyse er idelig øvet, idet Disciplene til hver Time have et mindre Pensum til fuldstændig Analyse hjemme og et større til deri at udfinde Sætningernes gjenfødige Forhold.

Fire Stile og eet Diktat ere leverede om Ugen; Gjenstan-

den for de første har været Oversættelse fra Tysk og Fransk, samt Gjengivelse af en Fortælling.

Tysk.

Af Fr. Rungs Læsebog for de lavere Klasser er læst: S. 111—152, 155—158 og 182—191.

Af Fürs og Rungs Materialier er gjennemgaaet S. 25—31 og S. 80—96.

Af Grammatiken er Formlæren deels repeteret deels læst for første Gang efter Rungs Bojningsformer; af Ordfojnislæren ere de vigtigste Regler mundtlig gjenemgaaede og indøvede ved Analyse og Stiilskrivningen. Stiiløvelser (i Reglen to Gange om Ugen) efter Materialeerne.

Fransk.

Af Borrings Manuel d'enfants er læst fra S. 37 til 107.

Af Borrings franske Stiiløvelser ere læste den første Afdelings 42 første Numere.

Af Borrings franske Grammatik er læst: Fleertalsdannelsen, Kjønsdannelsen, Talordene, Pronominerne og de regelmæssige Verber.

Et Diktat er skrevet hver Uge.

Stiil er skrevet efter det næste af Borrings Stiiløvelser.

Et bestemt Antal Glosor er læst til hver Dag.

Engelsk.

Af Mariboes engelske Læsebog er læst Historien om „den lille Hans“. De 7 føre Sider ere lært udenad.

Et Diktat er skrevet hver Uge.

Religion.

De 3 første Kapitler af Balles Lærebog, og hele Balleslevs Bibelhistorie; af det nye Testamente ere adskillige Fortællinger tilføiede. Jesu Lidelseshistorie er læst efter Psalmebogen.

Historie.

Af Bohrs Lærebog Oldtidens Historie indtil Keiser-perioden.

Geographi.

Af Welschovs Lærebog forfra til Tyskland.

Geometrisk Tegning.

De første 11 Tavler af Ursins og Hetsch's geometriske Tegnelære ere gjennemgaaede.

Tegning.

De fire Regningsarter med Brøk efter skrevne Opgaver.

Naturhistorie.

Af Bramsens og Dreiers forfattet Lærebog i Zoologi og Botanik er læst forfra til Side 43 (o: Indledningen og Paitedyrene).

III Klasse.

Dansk.

Af Molbechs danske Lærebog er til Øvelse i Oplæsning, Gjenfortællen og Forklaring gjennemgaaet forfra til Side 215.

Af Holsts Smaadigte til Udenadslæsen ere lært følgende Stykker: Bon for Kongen, Dansk Nationalsang, Til Dannebroge, Jødedrenge, Matrosen, Den nye Sproste, Den indespærrede Sisgen, Bennen i Nød, De to Abe-fatte og Nodden, Katten med Bjælderne, Fjeldspringet, Herr Zinclar, Cort Adeler og Hroar og Helge.

Af Bojesens forfattede danske Sprogclere er lært de størst stilede Stykker indtil „Ordstillingen“, esterat Disciplene først ved mundlig Anviesen have lært at kjende og erkjende Sætningen og dens Dele. Ved idelig Analyseren efter streng Methode er det værte dagligent blevet indøvet.

Ser Gange om Ugen have Disciplene havt skriftlig Udarbejdelse hjemme, bestaaende i Oversættelse fra Thys; een Gang om Ugen have de strevet Diktat paa Skolen.

Thys.

Af Fr. Rungs Læsebog for de lavere Klasser er læst: S. 43—78, 79—84, 85—87, 88—89, 92—93, 103—111.

Af samme Læsebogs poetiske Deel er lært udenad Nr. 1—15 og 25.

Til Øvelse i at oversætte mundtlig fra Dansk paa Thys er gjennemgaet af Jürs og Rungs Materialier S. 1—24.

Af Gramatiken er lært efter Rungs Bojningsformer: Artiklen, det Bigtigste om Substantivernes Deklination, Adjektivernes Komparation, Pronominer, Talord, Hjælpeverberne og den regelmæssige Konjugation i Aktiv.

De skriftlige Øvelser (1 Gang om Ugen) have bestaaet i Afskrivning efter Bog og Diktat.

Franst.

Af Borrings Manuel er læst forfra til S. 37 (Le gourmand). Disciplene ere fornemmelig blevne øvede i korrekt Opræsning og Oversættelse, ligesom og i at giengive det Oversatte paa Franst.

Øvelser i at stave have daglig fundet Sted.

Hjælpeverberne ere lejlighedsvis blevne nogenledes indøvede.

Religion.

Hele Valslevs bibelske Historie. Hvor Bogens Fremstilling syntes for fortattet, er Udfilligt blevet tilføjet.

Den største Deel af Luthers lille Catechismus.

Historie.

Af Bohrs Lærebog er læst den gamle Historie med Undtagelse af de fleste smaaafstede Stykker.

Geographi.

Af Ingerslevs mindre Lærebog er læst Indledningen og Europa, desuden de andre Verdensdele een Gang gennemgaaede. I Allmindelighed ere de smaaaflede Stykker ikke tagne med.

Regning.

De fire Regningsarter med hencynte Tal, samt Addition og Subtraction af Brøker, efter Rabens Regnebog for Begyndere og frevene Opgaver.

Naturhistorie.

Af Stroms naturhistoriske Lærebog for Menighand er læst tredie og fjerde Heste (o: Krybbyrene og Fisene).

II Klasse.

Dansk.

Af Dansk Lærebog for de lavere Klasser ved Funch, Nogind og Warburg er til Øvelse i Oplæsning, Gjenfortællingen og Forklaring af det næste gjennemgaaet fra Side 247 til Enden.

Udenad er lært af samme Bog: Nogle Digte Nr. I—XLI, XLVI, XLIX og L.

En Stiil er freven daglig; i Begyndelsen af Aaret som oftest Afskrivning af en Bog, senere Oversættelse fra Tydft, Gengivelse af et udenad lært Digt eller Diktat.

Lyd ff.

Af Rungs Lærebog for de lavere Klasser er gjennemgaaet fra Pag. 24—80 til Øvelse i Oplæsning, Oversættelse og Stavning. En Deel af dette Pensum er lært udenad.

Af samme Bogs poetiske Deel ere de 14 første Stykker lært udenad og forklar ghe.

Religion.

Af Valslevs Bibelhistorie er læst fra det babyloniske Fan-
genstid (Pag. 45) til Udsigten over det nye Testamen-
tes hellige Bøger (Pag. 99); hvor Bogens Fremstil-
ling syntes noget fortsattet, ere adskillige Træk mundt-
lig tilspøiede.

Historie.

Af Bohrs Lærebog i Oldtidens Historie er læst første Af-
snit med Undtagelse af de fleste smaastilede Stykker;
desuden af Grækenlands Historie: Homer, Kampen
ved Thermopylæ, Alexander den Store.

Geographi.

Af Ingerslevs mindre Geographi er læst: Asien, Afrika,
Amerika og Australien (dog er Adskilligt af det Smaa-
stilede forbigaet).

Regning.

De fire Regningsarter i ubenævnte og benævnte Tal (efter
Rabens Regnebog).

De 10 første af Jacobis Hovedregningstabeller ere gjennem-
gaaede.

Naturhistorie.

Af Stroms naturhistoriske Lærebog for Menigmand er læst
andet Heste (o: Fuglene).

I Klasse.

Danske.

Sammen med anden Klasse; dog have Stilene her været
af en lettere Art.

Engelsk.

Af Rungs Elementarbog er gjennemgaaet Pag. 50—72.

Af samme Bogs poetiske Deel er lært udenad de fem første
Digte.

Religion.

Af Balslevs Bibelhistorie forfra til Salomos Død (Pag. 38).

Historie.

Det samme som i anden Klasse.

Geographi.

Af Ingerslevs mindre Geographi er læst fra Europa (Pag. 18) til Helvetien eller Schweiz (Pag. 71), med Forbigaaelse af Danmark. — Størstedelen af det Smaastillede er ikke læst med.

Regning.

De fire Regningsarter i ubencvnte Tal, og de første 8 af Jacobis Hovedregningstabeller.

Naturhistorie.

Af Strøms naturhistoriske Læsebog for Menigmand er læst andet Heste (o: Fuglene).

B. Statistisk Oversigt.

a) Lærerpersonalet.

Adjunkt Worm, der blev ansat i Skolens Tjeneste ved dens Oprættelse, og — udrustet med fortrinlige Læregaver, med Fasthed og Sindighed, Kraft og Alvor, samt et sjeldent skarpt Blik for god Orden og Disciplin — i 10 Åar har virket med udmærket Held og til sand Belsignelse for Skolen, blev under 4de Aug. f. A. allernaadigst befriet til Sognepræst for Nold og Webbstrup Menigheder i Viborg Stift. Fuldkommen erkjendende denne dygtige Lærers fleersidige Fortjenester af vor Skole, maae vi, sjældt beflagende det Savn, der føles ved hans Bortgang, dog

glæde os med ham over, at en større og friere Birkefreds er aabnet den kraftige unge Mand, og idet vi bede, at vi maae bevares af ham i venlig Erindring, kunne vi forsikre, at hans Minde skal leve hos os i Erfjendtlighed og Højtænkelse. Med denne vor hjertelige Afskedshilsen sende vi ham herved tillige de bedste Ønsker om velsignelsesrig Birken i det ham nu betroede geistlige Læreembede saavel som om Held og Glæde ved den huuslige Arne.

Da Adjunkt Thisted havde ansøgt om Dispensation fra sine Forretninger ved Skolen for at tiltræde den Udenlandsreise, hvortil ham allernaadigst er blevet tilstaaet offentlig Understøttelse: saa har Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet under 29de August f. A. tilladt, at hans Partes her ved Skolen under hans Fraværelse besørges af Hr. Pastor Koch.

I Anledning af den ved Hr. Pastor Worms Besværing indtraadte Vacance constituerede Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet under 15de October f. A. Hr. Cand. philol. Ole Anton Høvgaard til Lærer ved Skolen.

Hægene

have været fordeelte mellem Lærerne paa følgende Maade:

Nektor har havt: Physik med VIII, VII og VI Kl. og

Dansk med IV og III Kl. 18 Timer.

Overlærer Funch: Tydsk med VIII—III Kl. 24½ —

Adjunkt Carøe: Fransk med VIII—IV Kl.

og Engelsk med hele Skolen 29 —

Adjunkt Holmstedt: Mathematik med VIII—

V Kl., Chemie med VIII Kl. samt Regning med VIII—VI Kl. 26 —

Adjunkt Lassen: Naturhistorie med hele Skolen

samt Regning med V—III Kl. 25 —

Adjunkt Thisted: Dansk med VIII—V og II og I Kl. og Tydsk med II og I Kl.	26½ Timer.
Adjunkt Elmquist: Religion med hele Skolen samt Fransk med III Kl.; Geographi og Regning med II og I Kl.	26 —
Const. Lærer Hovgaard: Historie med hele Skolen og Geographi med VIII—III Kl. .	26 —
Dyrmaler Høegh-Guldberg: Skrivning og Tezning	29 —
Capitain v. Robertsson: Gymnastik	6 —
Cantor Jung: Sang	5 —

b) Disciplenes Aantal og Fordeling i Klasserne.

Af de Disciple, hvis Navne findes opførte i forrige Aars Program, have følgende 12 forladt Skolen inden det indeværende Skoleaars Begyndelse, nemlig: Jac. Sørensen, Kjeldsen, N. L. N. Møller, Hertel, Frost, R. D. Nielsen, C. Arupen, M. Otterstrom, Th. Funch, A. G. Jensen, E. Jespersen og Chr. Jespersen; hvorimod 8 optoges, saa at Frequenten ved Årets Begyndelse beløb sig til 57. I Årets Løb optoges 3, medens 10 efterhaanden udmeldtes, nemlig: P. la Cour, Asmussen, Werliin, Axelsen, Raae, Achthon, Vilh. Møller, Biggo Bretteville, Valdemar Bretteville og Charles la Cour*), saa at Skolen

*) Charles la Cour, en Son af Oberstlieutenant la Cour, der er Commandeur for 6te Reserve-Bataillon, som i Æfter-aaret indkvarteredes her i Byen, blev indsat i Skolen i November og udtagen i Mai, da Faderen forlod Byen.

nu, da dette strives, søgeres af 50 Disciple, af hvilke 28 ere indenbyes og 22 udenbyes.

Nedenstaende Fortegnelse indeholder deres Navne i den Orden, som de nu (i Juni) indtage. En Stjerne betegner dem, der ere optagne i indeværende Skoleaar.

VIII Klasse.

1. C. Th. Rosenstand, Son af Justitsraad Rosenstand, Herredsfoged og Herredsskriver i Hads og Ning Herreder.

VII Klasse.

1. J. Friis, Son af Ritmester v. Friis til Lyngbygaard.
2. A. B. E. Schouby, Son af Kjøbmand Schouby her i Byen.
3. R. Becker, Son af forhenværende Transportforvalter ved Tægerspris Færgested Becker.
4. L. U. la Cour, Son af Proprietair la Cour til Hjorts høilund og Kærgaard.

VI Klasse.

1. L. J. Grarup, Son af Tobaksfabriqueur Grarup her i Byen.
2. C. B. M. F. C. Guldencrone, Son af Kammerherre og Hofsægermester Baron v. Guldencrone til Vilhelmsborg.
3. J. W. S. Müller, Son af Justitsraad Toldinspekteur Müller her i Byen.
4. J. A. B. la Cour, Son af Proprietair la Cour til Saralyst.
5. L. T. A. Müller, Broder til Nr. 3.
6. *P. J. F. Kall, Son af Commerceraad Kall i Frederikshavn.

V Klassé.

1. C. Husted, Søn af Viceconsul Husted i Ringkjøbing.
2. E. Møller, Søn af Stamhusbesidder Møller til Østrupgaard i Fyen.
3. *J. A. S. Jensen, Søn af Amtstue-Fuldmægtig Jensen i Skanderborg.
4. R. C. Corøen, Stedson af Kbnd. Broch her i Byen.
5. J. E. Østenfeldt, Søn af Proprietair Østenfeldt til Nabogaard.
6. *P. L. Møhl, Søn af Kbnd. Møhl i Veile.
7. *C. M. Jensen, Broder til Nr. 3.
8. C. R. Petersen, Søn af afdøde Oberstlieutenant v. Petersen.

IV Klassé.

1. A. D. Kaae, Søn af Gaardeier Kaae i Gjeding.
2. L. F. B. P. Smith, Søn af Strandingscommisair Smith paa Væs.
3. P. Agerup, Søn af Kbnd. Agerup her i Byen.
4. C. F. Nødkov, Søn af Proprietair Nødkov til Holmgaard.
5. J. C. C. Menzell, Stedson af Cantor Jung her i Byen.
6. J. C. la Cour, Søn af Proprietair la Cour til Skiersø.
7. J. H. C. Nielsen, Søn af Instrumentmager Nielsen i Rio de Janeiro.
8. *W. F. G. Düring-Rosenkrantz, Søn af Baron Düring-Rosenkrantz, Postmester her i Byen.
9. D. C. Güldencrone, Broder til Nr. 2 i 6te Klassé.
10. C. C. Larsen, Søn af afdøde Gjæstgiver Larsen her i Byen.

III Klassé.

1. *H. H. S. B. Löwenhjelm, Søn af Capitain v. Löwenhjelm.
2. B. C. C. Schouby, Broder til Nr. 2 i 7de Klassé.
3. *R. Watt, Søn af afdøde Proprietair Watt til Holmstrupgaard.
4. E. Hansen, Søn af Propr. Hansen til Kjærbygaard.
5. S. M. Sørensen, Søn af afdøde Møller Sørensen i Ny-Molle.
6. F. C. C. la Cour, Søn af Proprietair la Cour til Saralyst.
7. D. Fabricius, Søn af Bankbogholder Fabricius her i Byen.
8. *A. B. Johnsen, Søn af Viceconsul Johnsen paa Fans.
9. G. L. Becker, Broder til Nr. 3 i 7de Klassé.
10. L. M. Lazarus, Søn af Kjøbmand Lazarus her i Byen.
11. L. C. Meulengracht, Søn af afdøde Kjøbmand Meulengracht her i Byen.
12. C. L. Malling, Søn af Kbnd. Malling her i Byen.

II Klassé.

1. D. D. Müller, Broder til Nr. 3 i 6te Klassé.
2. H. F. Tetens, Søn af Etatsraad Tetens, Over-controleur i Nørrejylland.
3. H. Schouby, Broder til Nr. 2 i 7de Klassé.
4. J. Cortsen, Broder til Nr. 4 i 5te Klassé.
5. H. B. Grarup, Broder til Nr. 1 i 6te Klassé.
6. C. C. S. Kirkeberg, Søn af Kammeraad Kirkeberg til Høegholm.

7. G. H. Hagemann, Søn af Proprietair Hagemann til Rodsteenseie.
8. J. L. Hagemann, Broder til Nr. 7.

I Klasse.

1. *A. L. Hg. Müller, Broder til Nr. 3. i 6te Klasse.
-

c) Underviisningsapparatet.

Bibliotheket

har erholdt følgende Tilvært:

Abrahamson, Nyerup og Rahbek, udvalgte danske Viser fra Middelalderen. Kbhvn 1812—14. 5 Bind.

*Becker, T. A., historisk Museum. 1ste B. 1ste H. Kjøbenhavn 1848.

Berghaus, H., physikalischer Atlas. 19ter Lief. Gotha 1850.

*Brandes, L., de ophthalmia rheumatico gonorrhœica. Haun, 1850.

****Bröndsted, P. O., voyages dans la Grèce. II. Livr. Paris 1830.

****Bröndsted, P. O., die Bronzen von Siris. Kop. 1837.

***Bugge, F. M., det offentlige Skolevæsens Forfatning i adskillige tydse Stater. Christiania. 3 Bind.

*Erslev, Th. H., Forfatterlexicon. 12te H. Kbhvn. 1850.

Ewald, J., samtlige Skrifter. Kbhvn 1814—16. 4 Bind.

**For Literatur og Kritik. IV. 3—4. V. VI. 1, 2 & 4. Odense 1846—48.

Gjessing, H. P., Kong Frederik den Sjettes. Regeringshistorie. Kbhvn 1849—50. 5 Hester.

Grunert, J. A., Archiv der Mathematik und Physik. 13ter B. 14ter B. 1. H. Greifswalde 1849—50.

- Heeren, A. H. L., und F. A. Ulfert, Geschichte der europäischen Staaten. Hamburg 1829—1850. 48 Bind.
- **Hoff, M. C., Anvendelse af Livet. Kbhvn 1846.
- Holberg, L., udvalgte Skrifter. Kbhvn 1804—14. 21 B.
- Liebig und Kopp, Jahresbericht über die Fortschritte der Chemie für 1847—48. Giesen 1849.
- Liebig und Poggendorff, Handwörterbuch der Chemie. III. 6. IV. 1. 2. Suppl 1. Braunschw. 1848—50.
- Mager, pædagogiske Revue 1849. 3 Bände. 1850. 1—5. Zürich.
- Müller, G. F. H., Namen und Sach-Verzeichniß zu Ritters Erdkunde. 2ter Band. Berlin 1849.
- Müller, P. E., Sagabibliothek. Kbhvn 1817—20. 3 B.
- *Mynster, J. P., delineatio status orbis gentilis tempore adnuntiati evangelii Christi. Havn. 1850.
- *Myt historisk Tidskrift. 3die Bind. Kbhvn 1849.
- Poggendorff, J. C., Annalen der Physik und Chemie. 1849. 5—12. 1850. 1—3. Leipzig.
- Pram, C., udvalgte digteriske Arbeider. Kbhvn 1824—29. 6 Bind.
- **Richardt, T., og T. A. Becker, Prospecter af danske Herregaarde. III. 3—4. IV. 1. Kbhvn 1847—48.
- Samsøe, D. J., efterladie digteriske Skrifter. Kbhvn 1805. 2 Dede.
- *Schleisner, P. A., Forsøg til en Nosographie af Jæland. Kbhvn 1849.
- Schumann, G. D., chemisches Laboratorium. Esslingen 1849.
- *Sibbern, F. C. C., nogle Betragninger over Stat og Kirke. Kbhvn 1849.
- Siebold, C. Th. v., und H. Stannius, Lehrbuch der vergleichenden Anatomi. Berlin 1846—48. 2 Dede.

- *Statistisk Tabelværk. 16de og 18de H. Kbhvn 1848—49.
- *Sænberg, G., om Synspunctet for Opsattelsen af Philo's Gudsverkshendelse. Kbhvn 1849.
- **Stub, A., Digte. 1ste Heft. Kbhvn. 1848.
- Svanberg, Jahresbericht über die Fortschritte der Chemie. 28ster Jahrg. 1ster Heft.
- *Ussing, J. L., de Parthenone, ejusque partibus. Hau-nia 1849.
- Wiegmann, A. F. A., Archiv für Naturgeschichte. XIII Jahrg. 4—6. XIV Jahrg. 1, 3.
- Ørsted, H. C., Oversigt over Bid. Selsk. Forh. 1849. 1850. 1—3.
- Desuden Programmer fra Preussen for 1847 og 1848; Programmer fra Danmark for 1849, Lectionscataloger, Examenslister og Forordninger.

Fremdeles ere følgende 93 Bind fåbte underhaanden for 17 Nbd. 42 §.:

Becker, P. W., de rebus inter Joannem & Christianum II Daniæ reges ac Ludovicum XII & Jacobum IV actis. Hafniæ 1835.

Beckmann, J., Beiträge zur Geschichte der Erfindungen.

Bekker, B., le monde enchanté. Amsterd. 1694. 4 Bind.

Bergsøe, A. F., Neuentlovs Virksomhed. Kbhvn. 1837. 2 Dele i 1 Bind.

Carodocus Chancarvanensis, die Historie von Wallen. Co-burg 1725.

Dumas, Krieg der Franzosen in Egypten und Syrien. Hamb. 1800.

St. Foix, oeuvres complètes. Paris 1778. 6 Bind.

Guicciardin, Niederlands Beschreibung. Basel 1580. Folio.

- Guichardin, histoire des guerres d'Italie. Londr. 1738.
3 Tom. (4).
- Grotius, H., de jure belli & pacis. Amst. 1712.
- Gebhardi og Christiani, Danmarks, Norges, Slesvig's og
Holsteens Historie. Odense 1776—98. 14 Døle i 7
Bind. (4).
- Herzog von D****, Memoiren Ludvigs XVIII. Leipzig
1832—35. 12 Bind.
- Historische Einleitung zu dem jetzigen Krieg in Norden.
Franff. 1710. (4).
- Hoffmann, T., Memoires du Griffenfeld, Adeler & Torden-
skjold. 1746. (4).
- Jones, W., Abhandl. über die Geschichte und Alterthümer
Asiens. Riga 1795—97. 4 Bind.
- Kosegarten, L. Th., Poesien. Leipzig 1798. 2 B.
- Kolderup-Rosenvinge, antiqua lex regis Canuti magni.
Haun. 1826. (4).
- Lampecht, Leben G. W. v. Leibniz. Berlin 1740.
- Lochner, G. W. R., Geschichte des Mittelalters. Nürnb.
1839—40. 2 Th.
- M. L. D. L. D. L. Memoires de Sully. Londres 1747.
3 Tom. (4).
- Maier, F., zur Culturgeschichte der Völker. Leipz. 1798.
2 Th.
- (Molesworth), Dänemarks gegenwärtiger Staat. Cölln
1695. (4).
- Monrad, D. G., Gjengangeren. Åbhvn. 1844.
- (Nordberg), Leben Carl XII. Hamborg 1745—52. 3
Th. Folio.
- Rangow, H., Reisebeschreibung nach Jerusalem, Cairo &c.
Hamb. 1704.

- Raff, R., spansk Sproglære. Kbhvn. 1824.
- — frisisk Sproglære. Kbhvn. 1825.
- Remhard, J. P., Beiträge zu der Historie Frankenlandes. Bayr. 1760—62. 3 Dede i 1 B.
- Relation en forme d'un voyage en Danemarc. Rotterd. 1707. 2 Dede i 1 Bd.
- Russel, W., Geschichte des Ursprungs u. des Streites zwischen England und seine Colonien. Leipzig 1780.
- Schade, Beskrivelse over Mors. Aalborg 1811.
- Scaligerus, J., de emendatione temporum. Genevæ 1629. Folio.
- Scheridan, R. F., Geschichte der letzteren Staatsveränderung in Schweden. Berl. 1781.
- Schrœck, J. M., allgemeine Biographie. Berlin 1767—91. 8 Dede i 6 Bind.
- Schumacher, A., gelehrter Männer Briefe an die Könige in Dänemark v. J. 1522—1663. Copenh. 1757—59. 3 Th. in 2 B.
- Schöning, G., om de' nordiske Folks Oprindelse. Sors 1769. (4).
- Silbermann, Local-Geschichte der Stadt Strasburg. Straßb. 1775. Fol.
- Suhm, P. F., nye Samlinger til den danske Historie. Kbhvn. 1792—95. 4 Dede i 2 B..
- Skizze des Karakters des Kronprinzen von Dänemark. Flensb. 1793.
- Strada, F., de bello belgioo decas prima. Lugd. Bat. 1645.
- Stuart, G., Abriss des gesellschaftlichen Zustandes in Europa. Leipz. 1779.
- Terlon, historiske Mærkværdigheder. Kbhvn. 1753—54. 2 Dede.
- Tuneld, E., Geographi öfwer Sveriges Rike. Stockh. 1773.

Velschov, J. M., *commentationis de institutis militaribus Danorum regnante Valdemaro II pars prior.* Haun. 1831.

Wassianski, *Kant in seinen lezen Lebensjahre.* Kønigsb. 1804.

Willebrandt, *hanssche Chronik.* Lübeck 1748. Folio.

Anm. Legnet * betyder: tilsendt fra Ministeriet.

Discipelbibliotheket

har erholdt følgende Udvælelse:

Ainsworth, *Windsor Castle.*

— *Dronning Annas Hof.*

Andersens Eventyr.

Doctor Syntar's Reise.

Fordum og nu.

Holbergs Levnet.

Holst, Fortællinger for Store og Smaa.

Ingemanns Eventyr 5te og 6te Bind.

Kapp, *Odysseus Hjemreise.*

Rahbeks Skuespil, 3 Bind.

Skrifter af Forfatteren til en Hverdagshistorie, 6 Bind.

Snorrason og Arentzen, *Sagaer,* 4 Bind.

Discipelbibliothekets Status er for Djeblifiket følgende:

Indtægt:

Beholdning efter Regnskabet til 31te Decbr. 1849 41 Nbd. 80 ff.

Bidrag i Januar Kvartal 1850. 9 — = -

— i April — — 6 — 48 -

57 Nbd. 32 ff.

Udgift:

Udbetalt: en Regning fra Reigel 13 Nbd. 72 ff.

en — = Wissing 16 — 72 -

en — = Bogbinder Bøegh. 7 — 54 -

Beholdning 19 — 26 -

57 Nbd. 32 ff.

II) Skolens økonomiske Status.

Iндтøgt.

I Anledning af Decisioner til ældre

Regnskaber	1 Rbd.	61	þ.
Indskrivningspenge	75	—	= -
Skolecontingent	1,909	—	16 -
Væse- og Brændepenge	297	—	48 -
För Testimonia	80	—	= -
Fra den almindelige Skolefond og Sors Academies Kasse er tilskudt de manglende	8,262	—	60 -
	10,625	Rbd.	89 þ.

Udgift.

I Anledning af Decisioner til ældre

Regnskaber	3	—	81 -
Gager til Rektor, Overlærer og Adjunkter	8,303	—	92 -
Betaling til Timelærere	963	—	24 -
Regnskabsførerens Gage	125	—	= -
Andre Udgifter i Anledning af Regn- skabsføringen	1	—	72 -
Skatter og Afgifter	101	—	67 -
Til Bibliothekets Forsyning og de viden- skabelige Apparater	223	—	80 -
Bygningernes Bedligeholdelse	161	—	42 -
Inventariets Bedligeholdelse	29	—	72 -
Brændselsskattenheder	257	—	48 -
Belysningsfornødenheder	34	—	91 -
Forskjellige løbende og tilfældige Udgifter		—	-
Skoleopvarming	150	—	80 -
Reengjørelse	87	—	38 -
	10,445	Rbd.	19 þ.

	Transport 10,445 Rbd.	19 ƒ.
Porto, Protokoller og Skrivematerialier	31	— 57 -
Programmer og Udgifter ved Skole- høitideligheder	61	— 26 -
Andre Udgifter, som ikke kunne henshores under nogen anden Klasse eller Afdeling	12	— 83 -
Extraordinaire Udgifter	75	— = -
	10,625 Rbd.	89 ƒ.

C. Gaver, som ere skjønkede Skolen.

Om at nyde det „Puggaardse Legat“ er ingen Begjæring indkommen.

Af de ved Skolen, ifolge allerhøieste Bevilling, af Ministeriet 1848 oprettede 12 Gratistpladser ere i indeværende Åar tre tilstaaede de trende dertil qualificerede Disciple, som have ansøgt om samme, nemlig L. Grarup i IV Klasse, der ogsaa forrige Åar nød dette Beneficium, N. Watt i III Klasse, og J. Corzen i II Klasse.

De i Bogfortegnelsen med to Stjerner mærkede Værker ere Skolen skjønkede fra H. Majestæt Kongens Haandsbibliothek; det med tre Stjerner er forørret af Skolens Rektor, og de med fire Stjerner af en Mand i København, der ikke ønsker at nævnes.

D. Den offentlige Examens

i Aarhuus videnskabelige Realskole

afholdes fra den 24de til den 29de Juli i følgende Orden:

I Værelset Nr. 1.

I Værelset Nr. 2.

Onsdagen den 24de Juli.

Formiddag.

8—11. VIII—VI Kl. Physik.

11—1. IV Kl. Fransk.

8—9 $\frac{1}{2}$. V Kl. Fransk.

9 $\frac{1}{2}$ —11. II og 1 Kl. Naturhistorie.

11—12 $\frac{1}{2}$. V Kl. Engelsk.

Eftermiddag.

4—7. VIII—VI Kl. Historie og Geographi.

4—6 $\frac{1}{2}$. III Kl. Fransk.

Torsdagen den 25de Juli.

Formiddag.

8—8 $\frac{1}{2}$. VIII Kl. Chemi.

8—10. V Kl. Hist. og Geogr.

8 $\frac{1}{2}$ —11. VIII—VI Kl. Matematik.

10—11 $\frac{1}{2}$. III Kl. Religion.

11—1. IV Kl. Engelsk.

11 $\frac{1}{2}$ —1. II og 1 Kl. Religion.

Eftermiddag.

4—6. VIII—VI Kl. Engelsk.

4—6 $\frac{1}{2}$. IV Kl. Dansk.

6—7. IV—I Kl. Hovedregning.

Fredagen den 26de Juli.

Formiddag.

8—11. VIII—VI Kl. Engelsk.

8—10. V Kl. Mathematik.

11—12 $\frac{1}{2}$. III Kl. Naturhistorie.

10—11 $\frac{1}{2}$. IV Kl. Religion.

11 $\frac{1}{2}$ —1. II og 1 Kl. Dansk.

Eftermiddag.

4—6 $\frac{1}{2}$. VIII—VI Kl. Fransk.

4—7. III Kl. Engelsk.

Æverdagen den 27de Juli.

Formiddag.

8—10. VIII—VI Kl. Religion.

8—9. V Kl. Dansk.

10—1. III Kl. Dansk.

9—10 $\frac{1}{2}$. IV Kl. Naturhistorie.

10 $\frac{1}{2}$ —1. IV Kl. Hist. og Geogr.

Eftermiddag.

4—5 $\frac{1}{2}$. VIII—VI Kl. Naturhist.

4—5 $\frac{1}{2}$. II Kl. Engelsk.

5 $\frac{1}{2}$ —7. V Kl. Engelsk.

5 $\frac{1}{2}$ —7. II Kl. Geographi.

Mandagen den 29de Juli.

Formiddag.

8—10. VIII—VI Kl. Dansk.

8—9. V Kl. Naturhistorie.

10—11. V Kl. Religion.

9—10 $\frac{1}{2}$. II Kl. Historie.

10 $\frac{1}{2}$ —1. IV Kl. Engelsk.

Eftermiddag.

3—6. III Kl. Hist. og Geogr.
6—7. Sang.

De skriftlige Prøver ville blive udarbeidede før den mundtlige Eramen i følgende Orden:

Fredagen den 19de Juli.

Formiddag.

VIII—III Kl. Engelsk Stiil og Diktat.

Eftermiddag.

VIII—IV Kl. Mathematiske Udarbeidelse og geom. Tegning.

Løverdagen den 20de Juli.

Formiddag.

Alle Klasser: Dansk Stiil.

Eftermiddag.

VIII—IV Kl. Fransk Stiil.

Mandagen den 22de Juli.

Formiddag.

Alle Klasser: Regning.

Eftermiddag.

VIII—IV Kl. Engelsk Stiil og Diktat.

* * * * *
Prøve i Gymnastik og Svømning foretages en Dag førend Eramen i de øvrige Fag, naar Bejrliget tillader det.

Onsdagen den 31te Juli finder Omflytningen Sted, hvorefter Sommerferien begynder. De til Optagelse Anmeldte prøves Mandagen den 2den September, og den sædvanlige Underviisning begynder Tirsdagen den 3die September.

Disciplenes Forældre og Værger, saavel som Enhver, der interesserer sig for Skolen, indbydes til at bære den offentlige Eramen med deres Nærværelse.

Aarhuus, den 24de Juli 1850.

G. C. Nielsen.

